

Dosarul nr.2ra-1950/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (R.Pulbere)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V.Sîrbu, V.Mihaila, A.Minciuna)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea admisibilității recursului declarat de Condrea Angela, reprezentată de avocatul Angela Babără,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lisnic Oleg împotriva Angelei Condrea cu privire la restituirea sumei dobândite fără justă cauză și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost admis apelul declarat de Lisnic Oleg, reprezentat de avocatul Hriplivaia Valentina și a fost casată hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 11 mai 2017, Lisnic Oleg, prin intermediul avocatului Valentina Hriplivaia a depus cerere de chemare în judecată împotriva Angelei Condrea cu privire la restituirea sumei dobândite fără justă cauză și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, din anul 1997 s-a aflat în relații de concubinaj cu pârâta și la 23 august 2007 s-a născut fiica XXXXX. Căsătoria nu a fost înregistrată la oficiul stare civilă.

A menționat că în anul 2000 a plecat la lucru peste hotarele țării, iar în luna aprilie 2002 a trimis pârâtei 12 500 de dolari SUA pentru cumpărarea unui apartament.

La 19 aprilie 2012 Condrea Angela a cumpărat apartamentul XXXXX, însă nu a inclus reclamantul în contractul de vânzare-cumpărare și a înregistrat la data de 25 mai 2002 apartamentul la organul cadastral numai pe numele său.

A relatat reclamantul că atunci când revenea în țară, locuia cu pârâta împreună în apartamentul menționat, duceau gospodărie comună, plecau la odihnă împreună. În

anul 2009 pârâta i-a comunicat că apartamentul necesită reparație și considerând că apartamentul îi aparține și lui, i-a transferat acesteia sume de bani.

Reclamantul a explicat că, revenind în țară în anul 2014, locuia în apartament și aproximativ în luna august-septembrie, când a întrebat-o pe pârâtă pentru ce au fost cheltuiți banii trimis de el, deoarece a văzut că apartamentul nu a fost reparat și nu a fost procurată mobilă nouă, ultima i-a comunicat că de fapt imobilul îi aparține numai ei și i-a interzis să mai locuiască în acesta.

A susținut reclamantul că s-a adresat în instanța de judecată solicitând recunoașterea dreptului de proprietate asupra apartamentului sus indicat, însă prin hotărârea din 11 noiembrie 2015 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată, fiindu-i explicat dreptul de a solicita încasarea compensației bănești în temeiul îmbogățirii fără justă cauză.

A solicitat reclamantul Lisnic Oleg, în temeiul prevederilor art. art. 8, 10, 1389 Cod civil încasarea de la pârâta Condrea Angela mijloacele bănești dobândite fără justă cauză, și anume suma de 15 940 de dolari SUA și toate cheltuielile de judecată.

La data de 11.07.2017 avocatul Valentina Hriplivaia în interesele lui Lisnic Oleg și-a modificat pretențiile în acțiune, solicitând repunerea în termenul de adresare cu cererea de chemare în judecată, totodată, majorând cuantumul pretențiilor a solicitat încasarea de la pârâta Condrea Angela mijloacele bănești dobândite fără justă cauză, și anume suma de 17 990 de dolari SUA și cheltuielile de judecată.

Prin hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea a fost respinsă.

La 04 decembrie 2017, avocatul Valentina Hriplivaia, în interesele lui Lisnic Oleg a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 23 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Lisnic Oleg, reprezentat de avocatul Hriplivaia Valentina și a fost casată hotărârea din 28 noiembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii. S-a încasat de la Condrea Angela în beneficiul lui Lisnic Oleg suma de 17 990, 58 de dolari SUA și cheltuielile de judecată (taxa de stat) în mărime de 10172 de lei și cheltuielile pentru asistența juridică în sumă de 6000 de lei.

La adoptarea soluției instanța de apel a invocat că în perioada anilor 2009 - 2014 apelantul Lisnic Oleg a transferat pe numele intimatei Condrea Angela suma de 17 990 de dolari SUA și 58 de cenți, fapt confirmat de informația eliberată de BC „Victoriabank” și banca – expeditor (RIA) (f.d.47-128).

Astfel, conform art. 8 alin. (1) Cod civil, drepturile și obligațiile civile apar în temeiul legii, precum și în baza actelor persoanelor fizice și juridice care, deși nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile. Iar, conform art. 10 alin. (1) Cod Civil, apărarea drepturilor civile încălcate se face pe cale judiciară.

În conformitate cu art. 1389 Cod civil persoana care, fără temei legal sau contractual, a dobândit ceva (acceptant) ca urmare a executării unei prestații de către o altă persoană (prestator) sau a realizat în alt mod o economie din contul altuia este obligată să restituie acestei alte persoane ceea ce a primit sau a economisit. Nu este relevant faptul dacă îmbogățirea fără justă cauză a avut loc ca rezultat al comportamentului uneia dintre părți, a unui terț sau ca urmare a unei cauze independente de voința lor.

Prin urmare, instanța de apel a menționat că prin prisma art. 1389 Cod civil, intimata Condrea Angela a dobândit suma menționată, însă nu s-a stabilit existența unor motive legale pentru obținerea sumelor, precum și lipsesc temeiuri legale pentru a refuza restituirea acestora.

Instanța de apel a considerat că normele de drept art. 1389, art. 1392 și art. 1393 Cod civil, eronat nu au fost aplicate de instanța de fond, întrucât în litigiul dedus judecării se întrunesc condițiile raportorului de îmbogățire fără justă cauză și anume: a) există o diminuare a patrimoniului prestatorului; b) există o creștere a patrimoniului acceptantului din contul patrimoniului prestatorului; c) creșterea patrimoniului acceptantului nu este justificată de un temei legal sau contractual.

Din sensul art. 1398 Cod civil, îmbogățirea fără justă cauză este un fapt juridic ilicit, care generează drepturi și obligații civile, chemat să împiedice creșterea patrimoniului unei persoane drept rezultat al diminuării corelative a patrimoniului altei persoane, fără ca prima să fie în drept să pretindă o astfel de majorare. Instituția îmbogățirii fără justă cauză contribuie la apărarea drepturilor patrimoniale prin restabilirea echilibrului patrimonial, or, nimeni nu se poate îmbogăți în detrimentul altuia, fără a avea un temei legal.

Instanța de apel a susținut că argumentele invocate de partea intimată precum că, sumele de bani transferate au avut drept scop întreținerea copilului minor sunt neîntemeiate, deoarece suma de 17 990 de dolari SUA, este excesivă în raport cu necesitățile unui copil. Or, analizând mărimea și intensitatea transferurilor, instanța de apel a conchis că acestea nu au fost îndreptate pentru întreținerea copilului minor. Mai mult, în ședințele de judecată, nu au fost prezentate probe, care ar demonstra obligația apelantului de întreținere a copilului minor, acesta nefiind indicat în calitate de tată în certificatul de naștere, însă, necătând la aceasta, apelantul acorda suport la întreținerea copilului prin procurarea hainelor, încălțăminte, pachetelor turistice de odihnă.

Instanța de apel a reținut ca întemeiate argumentele apelantului precum că scopul transferurilor banilor a fost în principal pentru a procura obiecte de uz casnic (tehnică, mobilier), cât și întreținerea imobilului, efectuarea lucrărilor de reparație.

În partea ce ține de cerința reclamantului privind repunerea în termenul de înaintare a cererii de chemare în judecată și argumentele intimitei privind tardivitatea acțiunii, instanța de apel a invocat că litigiul de drept a luat naștere în esență, la data de 11 noiembrie 2015, atunci când a fost pronunțată hotărârea Judecătorei Botanica, mun. Chișinău prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în

judecată depusă de Lisnic Oleg împotriva Angelei Condrea privind recunoașterea relațiilor de concubinaj și ducerii gospodăriei, recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă parte din apartamentul XXXXX. Acțiunea a fost înaintată la data de 11.05.2017, astfel, prin prisma art. 267 alin. (1) și art. 271 Cod civil, cererea de chemare în judecată a lui Lisnic Oleg a fost depusă în termenul general de prescripție de 3 ani, argumentele intimatei privind înaintarea acțiunii cu omiterea termenului de prescripție urmând a fi respinse.

La 23 iulie 2018, în termenul prevăzut de lege, Condrea Angela, reprezentată de avocatul Angela Babără a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului s-a indicat că instanța de apel nu a constatat și elucidat toate circumstanțele necesare pentru examinarea obiectivă a cauzei, fiind aplicate eronat normele de drept material și procedural și nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată.

S- a invocat în recurs că instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 1398 Cod civil și art.1393 Cod civil, întrucât reieșind din probele litigiului dedus judecății nu sunt întrunite raporturile de îmbogățire fără justă cauză.

Mai mult ca atât, instanța de apel și instanța de fond urmau să admită argumentul recurenteii cu privire la tardivitatea acțiunii depusă de Lisnic Oleg, deoarece litigiul dat a fost depus tardiv.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Condrea Angela, reprezentată de avocatul Angela Babără este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile

prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Condrea Angela, reprezentată de avocatul Angela Babără, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a recunoaște recursul declarat de Condrea Angela, reprezentată de avocatul Angela Babără, ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă,

completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Condrea Angela, reprezentată de avocatul Angela Babără.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru